

PROLETAR

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;

za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za prihitev v številki tekočega tedna.

PROLETAR

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaitz.
Business Manager Charles Pogorelec.
Asst. Editor and Asst. Business Manager Joseph Drasler.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAR

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Ali se bo ameriško delavsko gibanje iz lanskih izkušenj letos kaj naučilo?

Minulo leto za ameriško delavsko gibanje ni bilo razveseljivo. Res, da so unije CIO narasle z enega na štiri milijone članov; res, da je Labor Party v New Yorku dobila pri županskih volitvah lansko jesen nad 400,000 glasov; res, da je neodvisna delavska lista pri municipalnih volitvah v Detroitu dobila jako visok odstotek glasov; res, da je bila socialistična uprava mesta Bridgeport, Conn. (pripadajoča kot politična organizacija social-demokratični federaciji, ki jo tvori "stara garda") ponovno izvoljena z veliko večino; res, da je A. F. of L. klub črtanju unij CIO iz svoje sredine napredoval v številu članstva par milijonov.

Vzlic tem dejstvom je ameriško delavsko gibanje v anarhičnem stanju, ali pa, pravilnejše rečeno, v težkih razvojnih bolečinah.

Newyorško delavsko stranko tvorijo unije CIO in unije AFL. Ti dve skupini sta v boju druga zoper drugo. Boj je — naravno — moral zanesti svoje kvarne vplive tudi v delavsko stranko. Zanešen je vse državne in okrajne delavsko federacije širom dežele. Zanešen je med posamezne stoke delavcev. In to ne bo proti izkorisčevalcem, ampak boj brata proti bratu. V Evroji so sličen boj vodili v povojni dobi komunisti proti socialistom. Pred par leti so takto spremenili tako temeljito, da so planili iz enega v drug ekstreem — zdaj seveda na "desno" in v "social-patriotizem". Ampak boja med delavskimi strujami več ne propagirajo, pač pa ljudsko fronto, pobojanje s socialisti, združenje komunističnih unij v Rusiji in druge z mednarodno (socialistično) zvezo strokovnih unij in pa kolaboracijo z vsemi demokratičnimi skupinami za boj proti fašizmu. Sličen bratomorni boj, ki je bil zanešen med evropsko delavstvo z ustanovitvijo komunistične internacionalne ter vsled zmoti in taktičnih napak socialističnih strank, divja zdaj v Zedinjenih državah.

Delavstvo v Evropi je vsled svoje bratomorne borbe in nerazumevanja svojih nalog ogromno izgubilo. Ameriško delavstvo enako izgublja. Girdler, Henry Ford itd. si ne bi upali v boju proti unijam in socialnem zakonom početi to kar počne, aki bi smeli proti sebi močno, solidarno delavsko gibanje. Tako pa jim je nesloga unij in neorganiziranost delavcev na političnem polju najizjdnejša zaveznicna.

Borba, kakršna divja v ameriških unijah in med unijami druga proti drugi, zaradi vprašanja organizacijske oblike in jurisdikcije, je voda na mlin fašistične propagande. "Ta boj povzroča zmešljavo, ki donaša nič drugega kakor gmočno škodo nam in delavcem," argumentirajo delodajalci, in ob enem kujejo nove zakone, ki jih napravijo "unijskemu terorju" konec in osvobode delavce ter industrijo izpod strahovlade "raketirjev", ki izrabljajo unije v svoje osebne namene. Ti zakoni in kampanja, ki jo vodijo privatni interesi, pa v resnici niso napravljeni proti takozanim "unijskim raketirjem", ampak proti unijam kot takim. Profita lakovni gospodarski sistem noče, da se bi delavci organizirali, pa bodisi v AFL ali pod CIO. Voditelji obeh unijskih skupin to razumejo. Tudi delavci se zavedajo te resnike. Niso pa še zreli za solidarnost in za uravnavanje bojev tako, da bi bili skoz in skoz delaystvu v korist.

Takozvani "new deal" je na krmilu šesto leto. Delavcem je veliko obljudil. Socialisti smo vedeli v naprej, da to, kar bo new deal ljudstvu skušal dati, so le reforme za ozdravljajenje kapitalizma. Kapitalisti so jih radostno sprejeli — namreč vladna posojila in take zakone, ki so njihova industrijska podvzetja, banke itd. izvlekli iz nevarnosti propada. Ko hitro so bili potegnjeni iz opasnega stanja, so dvignili silovito gonjo proti vsem tistim določbam, ki izgledajo, da so v prid delavcem in farmerjem, ali ki so bile celo resno sprejeti z namenom, da jim pomagajo. Kapitalisti so udarjeni s slepoto in se bolj pa delavsko ljudstvo, ki jim poverja vzlic tem svojim skušnjem politične moči.

Po šestih letih vladanja stranke, ki se je laskala za prijateljico delavnega ljudstva, so delavci posebno lani doživeli na industrialnem bojišču poraze, ki so ne samo posledica neslog, ampak v glavnem posledica nihovega političnega službovanja kapitalističnim strankam. Delavci, ki so proti skebom na industrialnem polju, dočim sami skebajo na političnem polju, ne morejo pričakovati zmag v stavkah v takem obsegu, da se jim bi žrtve res izplačale. Nihovo borbo proti "neodvisnim" je-klarskim korporacijam in v neštetnih drugih konfliktih z delodajalci jim je lani in prej zlomila predvsem politična sila, ki je v sovražnih rokah. Ako hočejo, se lahko posebno iz svojih lanskih borb uče, da je demokratska stranka — prav tako kapitalistična, kakor republikanska, in da jih je ena kot druga pravljena ubijati v stavkah. Dalje se lahko uče, da etudi je predsednik republike naklonjen socialnim reformam, je brez prave moči, aki nima zaslombe v zakonodaji. Tako so delavci na izgubi na celi črti zgolj po svoji krivid.

Socialisti jim neutrudoma dopovedujemo, da zlo brezposelnosti v kapitalistični uredbi, ko se producira vse zaradi profita, ne more biti odpravljeno, razen tu in tam v zamahu obroževanja in vojne. Toda kriza je potem še toliko hujša. Uradno sešteje brezposelnih v tej deželi je nam priča, da ne new deal ne ameriški kapitalizem ni v stanju rešiti tega nadviseva nega problema.

Izhod je torej le eden: zedinjenje ameriških unij za skupno taktiko v skupni organizaciji s socialističnimi gospodarskimi smernicami. In pa združenje teh unij za delavsko politično akcijo na podlagi minimalnega in maksimalnega socialističnega programa. Ako se morejo iz izkušenj kaj naučiti, bodo že v prihodnje kongresne volitve, ki so blizu, posegle s svojimi kandidati, namesto da bi "indorsirale" razne demokratske in re-

Praznikov je konec in za eno leto tudi "prazničnih nesreč"

Listi so poročali, da je bila prejšnja božična sezona, kar se trgovine tiče, izredno dobra. Utriale so precej več nego v prejšnji božični sezoni, čeprav je zdaj kriza večja kakor takrat. Tudi nesreč je bilo zdaj več. Več sto ljudi je bilo ubitih v avtih in drugih nesrečah in še več ranjenih. Na vrhni sliki na levi je Times Square v New Yorku, kakor je bil na božični

dan. Trg je bil skoraj prazen. Slika na desni je Times Square na Silvestrov večer. Rajanje je trajalo skoraj do jutra. Listi poročajo, da je bilo v manjih prazničnih nesrečah v preteh v raznih drugih nesrečah okrog tisoč ljudi. Samomori so vključeni v tem številu. Ranjenih v avtih in drugih nesrečah pa je bilo v božičnih in novoletnih prazničnih več tisoč.

Iz Jugoslavije

Včasi za domačo uporabo zaklani prasiči ni bilo treba plačati ne pod Avstrijo in ne pozneje pod Jugoslavijo nikakega davka. Zdaj je to minulo. Vskakdo v Jugoslaviji, ki to zimo zaklje prasiča, mora plačati okrog 80 Din. davka. Namesto vsakdo, razen kmetovalci. Ker pa je v Jugoslaviji veliko delavev in malih obrtnikov, ki redi prasiči za zakol doma in v domača porabo, jih je ta davek zelo prizadel.

Slovenski delavski listi v starem kraju poročajo, da so s knjigami Cankarjeve družbe letos vsi zadovoljni. Naročila jih je tudi Proletarčeva knjigarna, kot običajno. Cemu jih ji niso poslali, nam ni znano.

Socialist dr. Avgust Reisman bi imel v Celju predstaviti o Franciji. Vlada pa mu je zadnji moment prepovedala nastopiti, dasi bi dr. Reisman le ponovil predavanje o istem predmetu, ki ga je imel že prej v Mariboru. Nedvomno niso bili vladnim komisarjem vse njegovih izvajanja in uspevanju demokracije in o ljudski fronti v Franciji, ki je zaledje demokracije.

V Zagrebu izhaja že drugo leto list "Kultura". Urejevanje je prijateljsko delavskemu gibanju in brani demokracijo.

Jugoslovanski ministriki predsednik Stojadinović nameva to leto poseti Berlin, kjer mu bodo priredili svečan sprejem. Obisk izvrši morda že ta mesec.

Koncem leta 1936 je imela Jugoslavija že 15,173,608 prebivalcev, ali nad tri milijone več kakor leta 1931.

O Silvestrovih zabavi kluba št. 1

Chicago, Ill. — Silvestrovna zabava, ki jo je priredil klub št. 1 v petek 31. decembra, je dobro uspela. Trajala je do 4. v jutru.

Prihodnja klubova prireditev bo v nedeljo 20. februarja. O sporedru zanjo bomo poročali v prihodnjih številkah.

Pod naslovom "Razprodaja našega narodnega premoženja" piše D. P. sledete:

"Nekaj časa je bilo upati, da bo konec roparskega izsekavanja naših gozdov. Kakor pa poročajo iz Beograda, je prodaja lesa iz naših gozdov v Italijo zadržala v takih okolišinah še poseben potreben, kajti treba je nam o vsem tem razpravljati in sklepati, kakšne naj bodo naše smernice v tem položaju v bodoči."

RAZNOSTEROSTI

Bridgeport, O. — Letna sezija kluba št. 1 JSZ je bila zelo dobro obiskana. V odbor za leto 1938 so bili izvoljeni slediči: Joseph Snay, tajnik-blagajnik; Frank Matkó, zapisnikar; glavni organizator John Vitez (Blaine, O.); organizatorji v naseljih: Rose Skoff, Barton; Rose Mihelčič, Blaine; Louis Gorene Sr., Bridgeport; nadzorniki: John Vitez in Frank Vovk.

Na seji so člani živahnog razpravljali tudi o priporočilu za odložitev zbornika JSZ in Prosvetne matici, ki bi se imel vršiti v tem letu. Te diskuzije so se udeležili skoraj vsi navzoči člani. Splošno mnenje je bilo, da bi odložitev zbornika našem gibanju škodovalo, kajti načelo bilo mrtvilo, iz katerega se bi težko izkopal.

Mnenje člana našega kluba je, da bi se moralna socialistična stranka podati na delo za zgraditev delavsko stranke (Labor Party) in prav tako, da bi moralna zanjo delovali. J. S. Z. člani so izvajali, da je skrajni čas pričeti s takim delom, kajti soci stranka sama kot tako se v sedanjih okolišinah ne bo mogla razviti v delavsko politično silo. Vsi znaki nam pričajo to. Bodočnost delavstva in našega gibanja je temna v vseh ozirih. Depresija s svojo mogočno šibo brezposelnosti je počovala tu. Zbor je baš v takih okolišinah še poseben potreben, kajti treba je nam o vsem tem razpravljati in sklepati, kakšne naj bodo naše smernice v tem položaju v bodoči.

Bilo je sklenjeno, da ostane naš klub še v naprej v Prosvetni matici. Enako je sklenila v nedeljo 26. decembra tukajšnja federacija društv SNPJ.

Družinski koledarji so šli prece dobro izpod rok. To je v resnici knjiga, ki bi morala biti v vsaki slovenski hiši. Nedavno, ko sem šel naokrog s koledarji, sem spet dobil nekaj obnovitvenih naročnin na Proletarca. Ampak je glede moje agitacije za našo stvar smola, ker sem tako privezan.

Družinski koledarji so zelo slabe. Tovarne so skrčile obrat in enako ali pa se bolj tudi premogovniki. Delavce še zmoreno odpuščajo. Delavce razmere so zelo slabe. Tovarne so skrčile obrat in enako ali pa se bolj tudi premogovniki. Delavce še zmoreno odpuščajo. Kajti kdaj tolmačenju ljudje, ki mire prece dobro izpod rok. To je v resnici knjiga, ki bi morala biti v vsaki slovenski hiši. Nedavno, ko sem šel naokrog s koledarji, sem spet dobil nekaj obnovitvenih naročnin na Proletarca. Ampak je glede moje agitacije za našo stvar smola, ker sem tako privezan.

Družinski koledarji so zelo slabe. Tovarne so skrčile obrat in enako ali pa se bolj tudi premogovniki. Delavce še zmoreno odpuščajo. Kajti kdaj tolmačenju ljudje, ki mire prece dobro izpod rok. To je v resnici knjiga, ki bi morala biti v vsaki slovenski hiši. Nedavno, ko sem šel naokrog s koledarji, sem spet dobil nekaj obnovitvenih naročnin na Proletarca. Ampak je glede moje agitacije za našo stvar smola, ker sem tako privezan.

Družinski koledarji so zelo slabe. Tovarne so skrčile obrat in enako ali pa se bolj tudi premogovniki. Delavce še zmoreno odpuščajo. Kajti kdaj tolmačenju ljudje, ki mire prece dobro izpod rok. To je v resnici knjiga, ki bi morala biti v vsaki slovenski hiši. Nedavno, ko sem šel naokrog s koledarji, sem spet dobil nekaj obnovitvenih naročnin na Proletarca. Ampak je glede moje agitacije za našo stvar smola, ker sem tako privezan.

Družinski koledarji so zelo slabe. Tovarne so skrčile obrat in enako ali pa se bolj tudi premogovniki. Delavce še zmoreno odpuščajo. Kajti kdaj tolmačenju ljudje, ki mire prece dobro izpod rok. To je v resnici knjiga, ki bi morala biti v vsaki slovenski hiši. Nedavno, ko sem šel naokrog s koledarji, sem spet dobil nekaj obnovitvenih naročnin na Proletarca. Ampak je glede moje agitacije za našo stvar smola, ker sem tako privezan.

Družinski koledarji so zelo slabe. Tovarne so skrčile obrat in enako ali pa se bolj tudi premogovniki. Delavce še zmoreno odpuščajo. Kajti kdaj tolmačenju ljudje, ki mire prece dobro izpod rok. To je v resnici knjiga, ki bi morala biti v vsaki slovenski hiši. Nedavno, ko sem šel naokrog s koledarji, sem spet dobil nekaj obnovitvenih naročnin na Proletarca. Ampak je glede moje agitacije za našo stvar smola, ker sem tako privezan.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Zaganje s krivdo za krizo

Za ekonomski rojaliste so označevani v tej deželi po Rooseveltovem tolmačenju ljudje, ki mire prece resnicu in gledajo edino v prošlost in na svoje kupe zlata ter na profit.

Profit in imovina jim je vse — vse drugo je postransko. Ekonomski rojalisti vodijo propaganda, ki naj ameriško ljudstvo prepriča, da je sedanje krize kriv Roosevelt, ker je "proti biznisu". On je sovražnik kapitalista (dasi je Roosevelt sam bogata), in ker je sovražnik privatni iniciativi, vse narobe, ljudi je spet čezdaj več brez dela in v privatni kapitalisti je v skrbih, ker ne ve, kaj pridejutri. Taka je kampanja "ekonomskih rojalistov" proti svojemu — rešitelju!

In ljudstvo?

Ljudstvo je v tem momenntalnem, zgodovinsko važnem boju med ekonomskimi in političnimi toki, brez moči, ker ni organizirano za politično akcijo. Brezposelnih je kakih 11 milijonov, prekjone več, a so ulice mest kar posute z mrljami. Omenjeni pristor je hvalil

shar, Chas. Pogorelec in Kristina Turpin. Chas. Pogorelec, knjižničar. Odbor peskega zbornika "Sava": Frank Udovich, predsednik (dosedanji predsednik Fr. Aleš ni več kandidiral); Frances Vider, podpredsednica: Anton Garden, tajnik; Al Rak, zapisnikar; Joseph Turpin, arhivar.

Klub je nominiral tudi kandidate v direktorji Jugoslovanske delavske tiskovne družbe. Izvoli jih odbor slovenske sekcije na letni seji januarja ali februarja. Nom

VALERIJAN PDMOGYLNJY:

“MESTO”

ROMAN

Poslovenil za “Proletarca” TONE SELISKAR

(Nadaljevanje.)

Nov svet je vzklik v njem, svet nove misli, ki draži možgane, ki pometa vse kote in kotice, ki ruši brezobzirno vse, kar mu brani načeli se v tem novem zavetišču. Kakor da je našel novo začarano besedo, ki odpira vse vrata, katere je vse do zdaj zmanj iskal pod temnimi stenami zidovja, kjer se je od sile utrudil od tega iskanja. In kakor bistrovih opazovalec, ki se hoče ves pijat od nadnega silnega odkritja in v strahu, za neno resničnost preveriti in ga očuvati in podpreti s še temeljitejšim opazovanjem — tako je zdaj planil na ulico, kjer je mnogo ljudi, kjer je množica, kjer lahko opazuješ in gledaš do neskončnosti.

Ko je došpel na Hreščatyk, se mu je zdelo prostrani trg kakor steza ogromnega vrtu, vsa pesuta s hladnim puhom brezkončnega roja ptic iz sinjih višav, ki so pravkar prilete izza hiš, izza teh pliskov obtesanih skal z barvastimi nastavki. Solnce, zasidrano v svojem hladnem blesku pa je nenehoma škropilo pod noge, pod kopita in pod kolosa ter na strehe potoka mavrično žarečih isker in vesta bleščeci prah je drhtel od jasne zmrzali, ki si jo občutil kot radost, tako lagodna in mila se ti je zdelo, da ti je bil ves svet kakor nasmeh bitja, ki se je zagledalo v solnce. Vse kar je videl, je bilo večje in temnejše, vse sence so se poglobile v poostrije v najtanjše odtenke, ves šum se je dvignil vse bliže nebeški bleščavi in škrtni snega pod nogami je zvenel kakor veder šest. Ulica je bila obljedena. Vračali so se iz uradov. Nepregledne vrste ljudi so se premikale pod širokimi oglasi, prelivale so se v množice, spajale s svetlobo, ki se je razblinjala nad njimi kakor pojav živega duha. Koliko pogledov, koliko!

Strasten drget ga je prešinal, ko se je zaril mednje. Kakor da bi bili vtiči v tiskarnah in založbah ves razgali. Le notranje literarne zmage v pisatelju vrednotijo literaturo, vnanji uspehi, ki vrednotijo le osebo književnika, pa nimajo z literaturo nobenega opravka. Prav tako ne, kakor režiserke intrige z igro umetnika na odru. Kadar pa je podjetnost sama po sebi brez odziva, teda postane borba za njene posledice tembolj glasna in giblja in ustvarja pravcati kader borcev, ki se štejejo k pisateljevanju samo zato, ker se živo udejstvujejo v oni zunanjih literaturnih kulturi, za katero ni potrebno imeti daru za pisano.

Vzrok za spopad je bil zelo preprost. Bilo je izpraznjeno mesto tajnika osrednje literarne revije in vsaka struja je ponujala svojega kandidata. Nastala je pravcati parlamentarna kriza z dogovori, sejami, pogoji, zvonili so telefoni, sklepale so se nove grupe in razpadale skupne fronte, napadali so se in oblegali. To je trajalo mesec dni. Vsi so že bili krvavi, toda nihče ni odstopil. Teda je nekdo stavil predlog, da črtojajo vse kandidate in pozovemo nekoga, ki se ni udeleževal tega literarnega klanja. In tako so nekako vtiči takoj pristali na Stepana Radčenka, ker so bili že vtiči in ker novi kandidat še nikoli ni nobenega užalil in ker se je vedel ponizno, tako da je slehernik upal, da bo lahko na ta ali oni način vplival nani.

In tako se je vse delalo. Stepan Radčenko v uredništvo in na vratih je bilo napisano: "Tajnik uredništva: Sprejema v torck, četrtek in soboto od 11. do 13. ure."

IX.

Dela! Dela! Ogomilno dela!

V tem mesecu literarnih bitk je nastal v uredniških prostorih temu primeren nedeljni. Stepan je zagrabil za delo, zaviral si rokave, prevdarno se je lotil sleherne stvari, saj se je to naučil za časa svojega hajdukovanja, deloma pa mu je bilo prirojeno. Arhiv za rokopise sploh ni bil urejen. Vsa korespondenca v obupnem stanju. V knjižnici ni bilo seznamka knjig in le-teh je manjkalo več kakor tri četrte. Človek pa ima samo dve roki.

(Dalje prihodnji.)

Kadar naročate knjige, poslužite se Proletarčeve knjigarne.

Društvo in Klubom

Za čimboljši gmotni in moralni uspeh svojih priredb jih oglašajte v

“PROLETARCU”

Henry Ford pravi, do unije ne bo pa ne bo priznal

Unija avtovih delavcev, ki se bori v Dearbornu, Mich., za civilne svobodične svojih članov, in njeni člani stavkarji, ki so se spopadi s Fordovimi ravnateli v Kansas City, St. Louis in nekaterih drugih krajinah, imajo proti sebi mogočnega sovražnika, čigar namen je ameriški javnosti dokazati, da zakoni za varovanje delavcev, zakon, ki jim jamči pravico organizirati

sc v unijo, in razni drugi zakoni v Fordovem industrijskem carstvu nič ne pomenijo. Na vrhni sliki so delavci, ki so bile v Dearbornu pred Fordovo tovarno aretirane zaradi razdajanja letakov. Pred njimi je bilo aretiranih mnogo drugih in še več pa pred Fordovimi tovarnami v tistih mestih, kjer so njegovi delavci na stavki. Pikitiranje so jim namreč oblasti prepovedale.

O AGITACIJSKEM POTOVANJU ZA PROLETARCA PO PENNSYLVANII

LOUIS ZORKO

Nekaj o svojih vtičih, ki sem jih dobil na agitaciji za Proletarca po Pensylvaniji, sem parkrat že poročal. V zadnjem poročilu sem omenil, da sem se ustavil pri John Fradlovih v Latrobu. John je dejal, "ravno prav, da si prisel; jutri ne delam, pa se bova vozila za na-

zavno, pravi najin spremljevalec, da naj zavijemo k njemu sestrični Mrs. F. Mlekuš na klobase. Ali nesreča nikoli ne počiva. Kakih 50 koračov od hiše je našemu avtu spodrsnilo, in znašli smo se v jarku. Avta nismo mogli sami spraviti ne naprej ne nazaj. Gremo k Mlekuševim in poveemo, kaj se je zgodilo. Barteljih je tedaj moral dosti "slišati", češ, kako si mogel v takem vremenu svetovali iti po tej poti. Saj bi on vendar moral vedeti bolje! Da napravi pokoro za "sedeči stavki" in se pogovarjala to in ono, največ seveda o delavskih vprašanjih. Drugi dan je moral John na delo, jaz pa sem bil namenjen peljati se s poulično na Hostetter in v okolico. K sreči se je tedaj pripeljal Johnov brat Rudolf Fradel iz Yukona. Po pozdravu in izmeni par besed se že usedeva v njegov avto in hajd za naročniki. Vozil me je po naselbinah pet dni. V tem času sva obiskala mnogo krajev. Prva najina pot je bila proti Hostetterju. Proletarca so naročili Antoš Lemovsek, John Resnik, Alois Keše in Joseph Arch. Vincenc Resnik se je naročil na "C. G." Obiskala sva še več drugih. Enih ni bilo doma, ostali pa so se večinoma izgovarjali na slabec delavske razmere, mnogi med njimi seveda ne brez vzroka. Najbolj pa človeka razočara, kjer je mož pripravljen naročiti se, in reče zeni, naj prinese denar, ona pa, "kaj boš s tistimi cajtngami! Cajtngi ti ne bojo ničdale če ne boš delu." Nato umolkne in nič ne odgovarja, ko ji pojasnjujem, da ravno ženske bi morale biti socialistom hvaležne, ker so se borili za njihovo enakopravnost in za iztrebljanje predstodkov proti njim. Zenske morajo v krizi in v času slabega zasluga nositi največje breme. Ampak kaj bi jih govoril dalje, kajti moji argumenti bi pri nji zaledli toliko, kot če bi metal bob v steno.

Z Rudijem sva se nato v dežu in hudi megli odpeljala v Greensburg in se ustavila pri znancu Louis Gorencu, ki se je naročil in šel natot na obiske k rojakom. Priporomil je, da na uspeh ni mislit, ker ljudje slabo delajo. Sli smo k nekaterim in se nato ustavili pri gostilničarju Louis Palčiču, ki se je naročil. Zaradi goste megla sva sklenila, da se ustavljavi pri mojih znancih Yordanovič, kjer sva prenočila. Zjutraj sva se odpeljala proti Herminiju in okolicu. Nejak časa sva se ustavila pri Antonu Zorniku, potem pa je bila najina pot k Albertnu. Nato smo se vtiči trije podali na agitacijo po tamkajšnjih naselbinah. Razmere so tam take kakor drugod — slabe. Naročili so se Joseph Mahkovec, Frank Strojan, Simon Groselj, Jos. Božič, Thomas Oblak in John Srenbrak. Ker je bila že noč in gosta megla, dež pa je padal kot

binal. V nedeljo se je vršil pogreb Ane Utakar, matere žene znanega naprednega društvenega delavca Fr. Medveda. Pri pogrebu je igrala ondonta godba in pel zbor "Savica" iz West Newtona. Na Yukonu so se naročili na list John Kopina, Adolf Baloh, Frank Znidarsič, Thos. Kepec in Joseph Robich. Slednji je obnovil, drugi so novi naročniki. V pondeljek smo poskusili svojo srečo v West Newtonu. Ampak je nihče, toda čemu bi pravil o vročih, kakršnih imajo ljudje vse polno, če gre za delavsko stvar. Svojim izkorisčevalcem pa so ljudje vedno pripravljali ugajati in ustrezati. Pripravljeni so dati tudi živiljenja v vojnah za kapitalizem, da pa bi vojno preprečili in izboljšanje živiljenskega položaja pa niso takci ljudje pri volji ganiti z mazincem. A. Kovačič je obnovil naročino, nov naročnik pa je A. Vitičay. Z Rudijem sva se poslovila od J. Zorkota in se podala na Lowber. Pri J. Klunoviču sva bila dobra došla. On se je naročil na list in šel z nama na obiske. Naročila sta si list še Fr. Celin in Fr. Uljem. Sklenila sva naslednjeden dan nadaljevati z agitacijo v sosednjih naselbinah. Šla sva v Wick Haven, kjer so nama povediti, da bo majna obrat čisto ustavila. "Danesh delajo v nji zadnjic," so nama rekli. Prej so delali že dalj časa sami in dan v tednu.

Z Rudijem začneva razmišljati, kam bi še šla. Ampak kajtngi hodi, bolj se pritožujejo nad slabimi delavskimi razmerami. Odločim se in pravim Rudiju: "Najboljše je zatem in zame, da me zapelješ na postajo v Pittsburgh, od kjer se vrnem v slovensko metropolijo." Tako je storil in ob 6. zvezdci sem bil že doma.

Rudi Fradlu izrekam za njegov trud in požrtvovalnost priznanje in zahvalo. Ako ni bilo takake uspeha kakršnega sva si midva že zela, ni ne njegov ne moja krivida.

Zalostno je, da se dobe med Slovenci tako majhni ljudje, da spravijo ob delo in kruh takoj po požrtvovalnega v zavednega delavca, kakor je Rudolph Fradec. pride čas, ko bo mlaj-

neže in majhne ljudi njihovega dejanja sram. Do takrat pa moramo biti pripravljeni še na britka razočaranja. Brez boja ni zmage. Mi ga vodimo poštne za pravično stvar: za svobo in demokracijo, ki je močna edina v socialistični družbi.

Narcenikom Proletarca in zavednim delavcem sploh želim, da bi bilo to leto, v katerega smo stopili, zanje in za našo stvar res veselje in srečneje, kakor je bilo minulo leto.

Cankarjev Glasnik

Decembarska številka "Cankarjevega Glasnika" je spet polna bogatega gradiva. To je zadnja izdaja v letu 1937. Izšlo jih je pet. Prva se je nam predstavila meseca avgusta. Revija je vredna, da jo čita vsakdan, ki mu je še za kaj boljšega kakor za navadne dnevne vesti. Vsebina decembarske številke je slednja:

Novo leto (uvodni članek urednička); Jakob Zupančič: Priprvana žena; Pot ameriškega delavstva (članek); Zvonko Novak: Iz teme v luč (pesem); Nič čarovništva; Hitler in njegova vojska; E. K. Jukina: Zmota (nadaljevanje); Diktatura v Braziliji; Na robu; Preobraženje Rusije; Mogoci v centralni Ameriki; Stekločudežna snov; Zensko poglavje: Za gospodinje.

"Cankarjev Glasnik" stane \$3 na leto. Posamezna številka stane 30c. Urejuje ga Etbin Kristan. Upravnik revije je Milan Medvešek. Njen naslov je 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tridesetletnica glasila čeških sodrugov "Amečke Delnicke Listy"

V Clevelandu izhaja češki delavski tednik "Amečke Delnicke Listy". Ustanovljen je bil kot glasilo češke socialistične stranke v Zed. državah. To je bilo pred 30 leti. Prosto so obhajal slavje svoje tridesetletnice. V sporedru je sodeloval z oktetom tuji slovenski socialistični pevski zbor "Zarja".

Kot vsak socialistični list, je imel tudi ta češki socialistični časopis silovito borbo, da se je vzdržal. Tri desetletja zaprek je že premagal in upamo, da bo izhajal, dokler bo v tej deli potreben delavski list v češkem jeziku. Glavna govorica na tem slavju je bila M. H. Berankova iz Chicaga. Precej del sporedru je sodeloval tudi slovenski socialistični pevski zbor "Zarja".

Kot vsak socialistični list, je imel tudi ta češki socialistični časopis silovito borbo, da se je vzdržal. Tri desetletja zaprek je že premagal in upamo, da bo izhajal, dokler bo v tej deli potreben delavski list v češkem jeziku. Glavna govorica na tem slavju je bila M. H. Berankova iz Chicaga. Precej del sporedru je sodeloval tudi slovenski socialistični pevski zbor "Zarja".

Strabane, Pa.—Joseph Terčelj si je zlomil pred dobrim tednom roko. Zdravi se doma. Ravnko tako njegov oče, ki je bil pred nekaj tedni operiran.

Frank Drenik st., poslovodja slovenske zadruge, ki je bil v bolnišnici, se zdaj zdravi doma.

Victor Shell, ki je izgubil nogo, se zdravi v bolnišnici v Pittsburghu, kjer je že 11 mesecov. Ob praznikih so ga pripeljali domov na kratek obisk, nato se je po novem letu vrnil. Vsi ti so člani SNPJ.

SLOVES

Ameriškemu Družinskemu Koledarju

daje njegova raznolika vsebina.

Letnik 1938 je na literarnih prispevkih in ilustracijah izredno bogat. Vezan je v platno. Stane 75 centov. Naročila naslovite:

Proletar, 2301 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POLEMIKA O IVANU CANKARJU TU IN ONOKRAJ MORJA

Devetnajst let je tega, od kar je preminil Ivan Cankar. V življenju je bil napadan in vzlje svojemu izrednemu pisateljskemu daru in produktivnosti je živel v pomanjkanju. Bil je pač sin malega naroda, ki ne more plačati svojih velikanov. Bil je zagovornik potlačenih in izkorisčenih, ki vsled svojega položaja itak ne morejo nikomur dosti pomagati. In bil je brezobziren kritik vseh, ki so troti — bodisi te ali one vrste — v človeški družbi.

"Delavska Politika" z dne 11. decembra 1937 objavlja o tem možu slediči članek:

"Od smrti Ivana Cankarja pred 19 leti se v naših krajih ni mnogo spremenilo na boljše, marsikaj se je sprevrglo na slabše, tudi v razmerju slovenske intelligence ali razumnosti do delovnega ljudstva in socializma.

V svoji samoizpovedi "Kako sem postal socialist", napisani 1913. leta, je Ivan Cankar zapisal:

"... Povedal sem že, da se mi je tedaj komaj sanjalo o socialistični demokraciji. Poznal sem jo iz pisanja meščanskih dnevnikov, torej prav nič drugače, kakor jo večina takoimenovane "intelligence" še dandanes nji "pozna" in sodi. Verjetno sem moral, da socialna demokracija na debelo in vsak dan posebej izdaja "narod" — katerikoli "narod", ali pa vse skupaj; da zapeljuje ubogega delavca v brezdomovinstvo in brezverstvo ter ga moralno kvari; da mu obeta paradiž na zemlji, o katerem same ve, da je nedosegljiv, da se voditelji socialne demokracije pasejo in rede ob delavskih žuljih; in kolikor je vse še takih molitv, ki jih molijo kakor vsak danji očenači in ki bi se dale vse skupaj spraviti v kratke in edrnatе besede ravnega dunajskoga kralja Luegerja (klerikalnega župana, n. op.); "Die Leute, die am ersten Mai in den Prafer ziehn sind lauter Lumpen!" (Ljudje, ki v Pratru proslavljajo 1. Maj, so sami lumi).

Ko se je po vojni slovenska socialistična demokracija razmahi v močno delavsko in ljudsko stranko, so klerikali izdali proti njej poseben "revolucionarni" dnevnik "Večerni list", ki je dan na dan molil in vlekel ta "očenač" protosocialističnih "molitv" in začudo, dosegel, da se še danes smatra marsikaterji "progressivni" pisar za posebno brihtnega, če izreče proti socialni demokraciji kako sočno posvok iz — klerikalnega "očenača". Drugače pa se isti pismar proglaša za "politično desinteresiranega" menda zato, da poudari

"Edina stranka, ki zahteva zedinjeno Slovenijo, je socialistična demokracija. Kakšna je narodnost klerikalne stranke? Internacionizem škofovsko palice in papeške tiare. Liberalna stranka oznanja internacionizem denarne vreče. Socialno-demokratični internacionalisti sloni na podlagi svobode, enakopravnosti, na podlagi narodne samouprave in avtonomije." (Zbrani spisi, XI., 384.)

Socializem ni nikak tujeven, temveč je resnica in luč, ki naj kaže pot predvsem slovenskemu ljudstvu. S tem, da je Ivan Cankar oznanjal socialističen je Slovencem pokazal "luč Evrope, pred katero ugasne svetloba vaške leščerbe", kakor je zapisal pokojni Abditus.

Zavedamo se, da je danes še več ovir, da najde slovenski izobraženi pot v naše vrste, kateri jih je bilo za časa Ivana Cankarja.

Zato naj se vsa tista inteligencia, posebno doračajoča generacija, ki noče utoniti v toposti, uniformiranosti, indiferentnosti in dolgočasnosti gospodinjskih bebev, toliko globlje zamislji v besede Ivana Cankarja, ko orisuje svojo pot do socializma:

"Preplezati je treba trudoma devetkrat devet plotov, ki jih stavijo stare, pričene in posvečene fraze, dokler trpot življenja, stjud do "narodne", "napredne" in "krščanske" politike ter naposled znanstveno poznanje ne počajo "dokumenta sramote", pač pa je pod določna "razkriftja" posolid svoj podpis. Zanjas je še zmerom misterij to, ker je Joseph takrat trdil, da mu je oni, katerega je oboldil, "sramote", dal dopis, da ga prepriče in poslige v Am. Slovence. Dopis je prepisal in bil je priobčen. Ampak originalna nalog Joseph nikoli pokazati. Odbor članov JSZ, ki je stvar preiskoval, ga je vprašal: "Če si dobil original in ga prepisal, pokaži nam ga!" Odvrnil je, da ga ne more najti. Se je izgubil.

Tista skupina, ki se je s posmokojo "dokumenta sramote" trudila uničiti vse, kar je socialističnega misljenja in organizacije v naselbini, je izginila in javnosti. Tudi pokojni Joseph Pezdirtz se je po "afeiri" ogibal in že leta ni več zahajal v Slovenski del. dom.

"Razkrinkani" socialistični klub št. 49 zdaj ni tako močan v številu članov kakor predjed je bil "razkrinkan", a tu je še zmerom. Počasi leže naprej, a giblje vendar. Kjer je volja, tam je moč. Zato se take organizacije ne more kar kratko uničiti.

Od kar je bilo poleg podpisane označenih več drugih naših somišljenikov v onem boju za "manjše zlo", ki ga je treba prav tako iztreti kakor "večje zlo", smo postali skoro vsi bolj živali in vztrajni. Kje so nasprotniki naših socialističnih aktivnosti in socializma? Ni jih več v ospredju!

Upam, da bomo vsi mi vztrajali še v nadalje.

Joseph Pezdirtz pa naj počiva v miru. Ne vemo, ali se je strinjal z naprednim elementom ali ne, vemo pa, da nam po letu 1928 ni delal nadlegle.

Veselica kluba št. 49 JSZ na božični dan je prav povoljno uspela. Udeležba je bila priljčno dobra. Prišlo je okrog 400 ljudi. Seveda, stroški so bili veliki, krive temu pa so obla-

TO IN ONO IZ CLEVELANDA

Kot je bilo v tukajnjih listih že poročano, je podigel na poškodbah v delavnici železnice New York Central Joseph Pezdirtz. Rojen je bil v St. Louisu, vzgojen pa v strani kraja. V Chicagu zapušča sc. t. Mr. Molly Raspe in Leopoldino Sarich, v Clevelandu pa soprogo, brata Johna, in v starem kraju očeta, mater, tri sestre in dva brata. Bil je član društva št. 32 ZSZ.

"Vse na njem je razodevalo poros in samozavest, vero vase in v prihodnost; torej same čednosti, ki jih je v Slovencih preklicano malo, v slovenskem mečanstvu pa čisto nič."

A premognuto "izobraževanje" še danes zameri, zakaj se socialisti posebej organiziramo in v socialističnem duhu vzgajamo delavce, kakor da s tem škodujemo "slovenski skupnosti". Narodna zavest Slovencev dandanes prebuja in to je prav, ker narod, ki se ne zaveda samega sebe, ne more imeti pravega merila v nobenem pogledu. Toda pri poudarjanju slovenskih zahtev je treba vedeti, da imajo garancijo za svoje uresničenje samo v demokraciji in socializmu. Ničesar se ne sme prikrivati; če nam gre za resnično osamosvojitev, je treba vedeti resnico, kakor jo je zapisal Cankar:

"Edina stranka, ki zahteva zedinjeno Slovenijo, je socialistična demokracija. Kakšna je narodnost klerikalne stranke? Internacionizem škofovsko palice in papeške tiare. Liberalna stranka oznanja internacionizem denarne vreče. Socialno-demokratični internacionalisti sloni na podlagi svobode, enakopravnosti, na podlagi narodne samouprave in avtonomije." (Zbrani spisi, XI., 384.)

Socializem ni nikak tujeven, temveč je resnica in luč, ki naj kaže pot predvsem slovenskemu ljudstvu. S tem, da je Ivan Cankar oznanjal socialističen je Slovencem pokazal "luč Evrope, pred katero ugasne svetloba vaške leščerbe", kakor je zapisal pokojni Abditus.

Zavedamo se, da je danes še več ovir, da najde slovenski izobraženi pot v naše vrste, kateri jih je bilo za časa Ivana Cankarja.

Zato naj se vsa tista inteligencia, posebno doračajoča generacija, ki noče utoniti v toposti, uniformiranosti, indiferentnosti in dolgočasnosti gospodinjskih bebev, toliko globlje zamislji v besede Ivana Cankarja, ko orisuje svojo pot do socializma:

"Preplezati je treba trudoma devetkrat devet plotov, ki jih stavijo stare, pričene in posvečene fraze, dokler trpot življenja, stjud do "narodne", "napredne" in "krščanske" politike ter naposled

**AGITATORJI
NA DELU**

AGITATORJI NA DELU

Vse naročnine, ki jih pošiljejo začetniki in drugi agitatorji Proletarja, so istete na bazi polletnih naročnin. Namreč agitator, ki pošilje eno celotno, je zabeležen v tem seznamu z dvema polletnima.

XIII. IZKAZ

Louis Zorko (v Clevelandu in centralni Penni) 125

Anton Jankovich, Cleveland, O. (začetnički poimotoma izpuščenih 20 naročnin) 65

Joseph Korsch, Detroit, Mich. 17

Joseph Snay, Bridgeport, O. 17

Anton Zornik, Hermitage, Pa. 8

Chas. Fogorec, Chicago, Ill. 8

Joseph Ovca, Springfield, Ill. 6

Joseph Oblak, Chicago, Ill. 6

Vincent Pugelj, West Allis, Wis. 5

Kaytan Erznožnik, Red Lodge, Mont. 5

Joseph Jež, Warren, O. 4

Anton Shular, Arma, Kans. 4

Michael Jerala, Moon Run, Pa. 4

Frank Rataic, Forest City, Pa. 4

John Vitez, Blaine, Pa. 4

Nace Zemberger, Piney Fork, O. 3

Joseph Cvelbar, Sharon, Pa. 3

John Gallon, Osage, W. Va. 3

Vincenc Yaksetich, McIntyre, Pa. 3

Joseph Drasler, Chicago, Ill. 2

Jacob Rožič, Milwaukee, Wis. 2

Kristina Turpin, Cicero, Ill. 2

John Thaler, Cicero, Ill. 2

Frank Podlipce, Cicero, Ill. 2

Joseph Lever, Newburgh, O. 2

John Zornik, Detroit, Mich. 2

John Troha, Strabane, Pa. 2

Anton Blasich, Fontana, Calif. 2

Mina Jeniker, Butte, Mont. 1

Skupaj v tem izkazu (7 tednov do vključivši 31. decembra) 316 polletnih naročnin. Prejšnji izkaz (4 tedne) 143%.

XIV. IZKAZ

Louis Zorko (v Clevelandu in centralni Penni) 125

Anton Jankovich, Cleveland, O. (začetnički poimotoma izpuščenih 20 naročnin) 65

Joseph Korsch, Detroit, Mich. 17

Joseph Snay, Bridgeport, O. 17

Anton Zornik, Hermitage, Pa. 8

Chas. Fogorec, Chicago, Ill. 8

Joseph Ovca, Springfield, Ill. 6

Joseph Oblak, Chicago, Ill. 6

Vincent Pugelj, West Allis, Wis. 5

Kaytan Erznožnik, Red Lodge, Mont. 5

Joseph Jež, Warren, O. 4

Anton Shular, Arma, Kans. 4

Michael Jerala, Moon Run, Pa. 4

Frank Rataic, Forest City, Pa. 4

John Vitez, Blaine, Pa. 4

Nace Zemberger, Piney Fork, O. 3

Joseph Cvelbar, Sharon, Pa. 3

John Gallon, Osage, W. Va. 3

Vincenc Yaksetich, McIntyre, Pa. 3

Joseph Drasler, Chicago, Ill. 2

Jacob Rožič, Milwaukee, Wis. 2

Kristina Turpin, Cicero, Ill. 2

John Thaler, Cicero, Ill. 2

Frank Podlipce, Cicero, Ill. 2

Joseph Lever, Newburgh, O. 2

John Zornik, Detroit, Mich. 2

John Troha, Strabane, Pa. 2

Anton Blasich, Fontana, Calif. 2

Mina Jeniker, Butte, Mont. 1

Skupaj v tem izkazu (7 tednov do vključivši 31. decembra) 316 polletnih naročnin. Prejšnji izkaz (4 tedne) 143%.

XV. IZKAZ

Louis Zorko (v Clevelandu in centralni Penni) 125

Anton Jankovich, Cleveland, O. (začetnički poimotoma izpuščenih 20 naročnin) 65

Joseph Korsch, Detroit, Mich. 17

Joseph Snay, Bridgeport, O. 17

Anton Zornik, Hermitage, Pa. 8

Chas. Fogorec, Chicago, Ill. 8

Joseph Ovca, Springfield, Ill. 6

Joseph Oblak, Chicago, Ill. 6

Vincent Pugelj, West Allis, Wis. 5

Kaytan Erznožnik, Red Lodge, Mont. 5

Joseph Jež, Warren, O. 4

Anton Shular, Arma, Kans. 4

Michael Jerala, Moon Run, Pa. 4

<p

NO. 1582.

Published weekly at 2301 S. Lawndale Ave.

CHICAGO, ILL., January 5, 1938.

VOL. XXXIII.

THE PRICE WE PAY

A youth decides to end it all because he lost his job. While no other youth should follow the example, the act is understandable. It is very hard to get a job, as there are so many more jobseekers than jobs. Once a job is found, it is cruel to be parted with it and have the heartbreak of another long search for work. It is a shame that the prospect of unemployment and inaction should be held out to youth. A double shame, because it is so utterly unnecessary.

The same condition faces the middle-aged and those who are older.

The worse condition of all faces those who have been discarded by industry because they have reached the age of 35 or 40 or 45. They are right in their prime, their experience is valuable even though they cannot maintain the speed required of the younger men. But they are thrown out, with hardly any hope of ever getting a regular job in industry again so long as the present social order lasts.

This, also, is completely unnecessary.

These and the other tragedies and miseries of the time could easily be eliminated merely by arranging the social order so as to do it.

That it is not done, is the price we pay for stupid voting on the part of the masses of the people. Most of those who suffer the worst are among those who voted stupidly. By electing public officials, national, state and local, who want to rearrange the social order so as to do away with the tragedies and miseries, it could have been accomplished. Since that was not done, the problem is fiddled with, in order that the social arrangements may be kept such as to enable the rich to continue to ride on the backs of the poor. — Milwaukee Leader.

Campaign To Expose Fake Medicine

Open and direct poster attack launched against dealers in harmful drugs and medicines

Consumers Union of United States, Inc., with headquarters in New York, is launching a unique health campaign. Thousands of posters warning consumers against two types of medicines sold in drug stores are being distributed to trade unions, women's clubs, fraternal societies and similar organizations. This is believed to be the first time in the history of American public health campaigns in which widely advertised remedies are the subject of a direct and open poster attack of this nature. The nationwide display of the poster will bring essential health information to hundreds of thousands.

According to Mr. Arthur Kallet, co-author of "100,000,000 Guinea Pigs" and Director of Consumers Union, "the recent killing of over ninety persons by a sulfa-nimide compound containing a poison may have shocked the American public, but it is even more shocking that a drug, aminopyrine, which is known to have caused the deaths of at least 500 persons every year during a three year period, is on sale in almost every drug store in the country! This drug, aminopyrine, is found in many widely advertised 'remedies' used by hundreds of thousands for the treatment of colds, headaches and menstrual pain. Aminopyrine in thousands of cases causes a disease known as agranulocytosis, which is marked by destruction of the white blood corpuscles. The danger is so acute, and protection by our laws is so completely lacking, that we feel impelled to issue a general public warning. This we are doing through our poster campaign, because nearly every publication of large circulation derives considerable income from the advertising of such 'remedies,' and will not print a line which might offend the advertisers. The public needs to be informed of the brand names of those products so that it can get the protection which the government fails to provide."

The present health campaign indicates that Consumers Union not only assists the consumer by telling him what is best to buy, but also by warning him against spurious, adulterated and dangerous medicines, foods, cosmetics, etc. Hundreds of clubs, trade unions and other organizations are expected to cooperate in the display of the "Health Warning" poster. The first poster campaign will be followed by others as the need presents itself.

An Italian Restaurant (From "A Bed of Roses")

By W. L. George

They sat at a marble topped table, flooded with light by incandescent gas. In the glare the waiters seemed blacker, smaller and more stunted than by the light of day. Their faces were palid, with a touch of green, their hair and moustaches were almost blue black. Their energy was that of automata. Victoria looked at them, melting with pity.

"There's a life for you," said Farwell, interpreting her look. "Sixteen hours' work a day in an atmosphere of stale food. For meals, plate scourings, For sleep and time to get to it, eight hours. For living, the rest of the day."

"It's awful, awful," said Victoria. "They might as well be dead."

"They will be soon," said Farwell, "but what does that matter? There are plenty of waiters. In the shadow of the olive groves tonight in far-off Calabria, at the base of the vine-clad hills, couples are walking hand in hand, with passion flashing in their eyes. Brown peasant boys are clasping to their breast young girls with dark hair, white teeth, red lips, hearts that beat and quiver with ecstasy. They tell a tale of love and hope. So we shall not be short of waiters."

There are drunks who beat wife and children and statesmen who don't care a hang how many million families they butcher.

The fellow who thinks only of saving his individual soul has no soul to save.

Chicago To Be Socialist Call Headquarters

With a new editor and editorial board The Socialist Call will begin publication in Chicago Jan. 8. Arrangements to move the official weekly organ of the Socialist party from New York and bring it more closely under the control of the national organization are now being completed.

Gerry Allard, a leading figure in the Illinois district of the United Mine Workers, will replace Gus Tyler, editor of the paper for the past year. Sam Baron, just returned from Spain, will become business manager. Baron formerly was president of the largest local AFL Office Workers' union in the country and has been active in the labor movement many years.

Allard at present is a contributor on labor affairs to The St. Louis Post-Dispatch and to The Coal Digger, organ of the U. M. W. A. Illinois district.

A drive for \$2,000 has been launched by the national action committee of the party, which is now the editorial board, to finance the moving of The Call and give the new editor and business manager a start in the new place of publication.

PETER THE FIRST

The Amkino film producers directed by Vladimir Petrov present "Peter the First."

This picture is about the deeds of Peter the Great during the 18th century who had the difficult task of building his backward country into a modern civilization.

Courageously he wins the battle with the Swedes. With his poorly equipped army his chances are slim, but he has the huge church bells removed and has them melted into cannons. Fearfully the people cry and beg him to leave the bells alone. He ignores them and they call him "antichrist" because he puts the monks to work digging ditches. Cleverly he gets money from the noblemen and merchants to equip his army. In the victory of this battle he founded St. Petersburg which later became a great sea-faring city.

Peter, disliking the long bushy beards of the noblemen, commands that they must be shaven off. Impulsively they oblige.

This film "Peter the First" was the winner of the Paris Exposition Award for 1937.

It was this film which the President of the United States chose to be shown for his guests at the White House on Christmas Eve. Everywhere this film has been shown it has been well received, and has made such a hit that it will be held over a second week in Chicago at the Sonoma Theater.

"Peter the First" is one of the outstanding pictures that Russia has yet produced. — Mitzi Oven.

The salary of the secretary remains as last year \$60 for the year.

Our Doings Here and There

By Joseph Drasler

Social Study Club Meeting

The first meeting of the Social Study Club of Branch No. 1, JSF, for 1938 is called for Friday, January 14th at the Slovene Labor Center. The Educational Committee has already met and drew up a program for this meeting. A meeting of the Social Committee will be called sometime before the date of the Club meeting. This means that we will be set to begin the new year of the Club's existence with a good meet-

ing. Every member is duty-bound to attend. Also, scout around for those prospects we talked about at the last meeting.

Among Our Visitors

John Volk of Detroit, Michigan stopped at our office last week. He was in Chicago on a sad mission, attending the funeral of his brother who was killed by a laundry truck in South Chicago.

Branch Meeting

With about 45 members present or, in other words, about one half of the Branch members, the attendance at our annual meeting was something of the type we would like to see happen often. In much less time than our regular monthly meetings take, we managed to cover all routine business and elect a slate of officers for the new year after which came refreshments and beer.

The new officers are:

Charles Pogorelec, Secretary. Vinko Ločniškar, Rec. Secretary. Joseph Drasler, Organizer.

Auditors: Joseph Oblak, Christina Turpin, Fred A. Vider.

Dramatic Committee: Louis Benjinger, Joseph Drasler, Frank Zaitz.

Publicity Committee: Donald J. Lotrich, Louis Benjinger, Frank Zaitz.

Educational Committee: Anton Garden, Louis Benjinger, Frank Zaitz.

Cook County Delegates: Joseph Drasler, Anton Garden, Vinko Ločniškar, Donald J. Lotrich, Frank Zaitz.

Red Falcon Directors: Mrs. A. Dreher, Charles Pogorelec, Christina Turpin.

Librarian: Charles Pogorelec. Directors of Proletarec: Nominated — to be elected at the annual meeting of the Yugoslav Workmen's Publishing Co.

Frank Aleš, Mirko Čiganich, Anton Garden, Donald J. Lotrich, Vinko Ločniškar, Josko Oven, Frank Udovich, Angie Zaitz.

Officers of "Sava" Singing Club sponsored by Branch No. 1:

Frank Udovich, President.

Frances Vider, Vice President.

Anton Garden, Secretary.

Al Rak, Recording Secretary.

Joseph Turpin, In charge of property.

The salary of the secretary remains as last year \$60 for the year.

"MAN VERSUS NATURE!"

SOCIALIST BACK ORGANIZATION OF JOBLESS BY THEIR UNIONS; DEMAND MILITANT UNITY FOR WA

By Arthur G. McDowell

The National Executive Committee of the Socialist Party at its quarterly meeting in Pittsburgh unanimously approved the policy of its Labor Committee in advocating the organization of their own unemployed, especially in the case of the new mass industrial unions who must hold their members and prepare the unorganized mass for organization in the midst of unemployment.

A vigorous agitation for the Socialist anti-war position of independent boycott action by workers and avoidance of such illusions as collective security and capitalist powers alliances for "democracy" will be carried on among unemployed under the slogan of "War Funds to Unemployment Relief."

Against Communist Splitting

A vigorous condemnation of the efforts of the Communist Party in the Workers Alliance to split that organization by capturing its machinery for a one-party monopoly and expelling their political opponents was voiced by the Socialist Committee. Socialists were urged to resist this campaign to the limit and to support the full elements in the Workers Alliance of any political belief who were attacked and expelled or disciplined merely for their political beliefs.

This is a policy advocated by the Socialist Party as long ago as 1930 with the beginning of the '29 depression when Socialists urged the desirability of the organization of the unemployed being undertaken by the unions. The AFL unfortunately, at that time, was not the sort of organization which was willing or capable of adopting this policy.

The five billion dollar housing program from the federal government demanded by the Steel Workers Organizing Committee of the CIO was emphatically endorsed as was the demand of the Workers Alliance for three million new WPA jobs and subsidy from the federal government to the state of \$15 per family per month for those on direct relief.

The Socialist Party Executive further demanded stiffening, instead of relaxation, of income and inheritance taxes and the diversion of war preparation funds from unproductive military expenditures to unemployment relief purposes.

For Militant Unity

The Socialist Party will work for a militant, mass pressure policy on local relief administration and on the national New Deal administration, and will vigorously fight any attempt to temper tactics of unemployed workers either in the unions or professional unemployed organizations like the Workers Alliance in favor of the Roosevelt administration.

With the return of depression conditions, indicating fundamentally that capitalism has no power to recover permanently and that the parties of capitalism have no continuing

good offices to help to restore organic unity of unemployed in Milwaukee where the Communist tactics drove the majority of the rank and file to form the American Workers Alliance, when the Communist Party pledges and gives full guarantee of its performance of pledge to abandon its "rule or ruin" drive in the Workers Alliance.

The Socialist Party will use its

good offices to help to restore organic unity of unemployed in Milwaukee where the Communist tactics drove the majority of the rank and file to form the American Workers Alliance, when the Communist Party pledges and gives full guarantee of its performance of pledge to abandon its "rule or ruin" drive in the Workers Alliance.

The new year is here and with the new year we learned that nearly 11 million able bodied, and willing, men and women were without employment on Nov. 15, 1937 in these United States. What's more it was calculated that another two million were laid off between Nov. 15 and Dec. 31 which, with the other one million who didn't register makes that a staggering 14,000,000 unemployed. That's the real problem, for America and for the administration. How to put the unemployed to work and keep them earning money so they can live. Enforced idleness gives the workers radical ideas. Hence, the Socialist and radical groups should gain some new adherents for their creeds.

It is good to know that we Socialists were right during the severe depression. These figures definitely and conclusively prove our former statements. The recession is nowhere near what the low of the 1929-1934 period was. What makes these figures doubly important is that a republican conducted the registration and that they were purely voluntary. From all this data we can conclude that at least 18,000,000 were without employment in 1932.

They are going to tamper around with all kinds of pump priming in an endeavor to put the unemployed to work. But they are going to neglect to correct the cause of unemployment so that this curse will stay with us continuously. But so will the burden of feeding the jobless. You can just bet your old boots that these two will never be eradicated. As the cost of feeding the jobless mounts the paring down process will add new heaps to the unemployed. Then we expect the capitalist bosses to throw an iron ring around us and force us into war or into a dictatorship of fascism. When we consider how simple is the remedy for unemployment it makes us sick at heart to see how little the workers care of the true remedy. The answer is still Socialist, "production for use," "banish the system." No other salve, no matter how soothing, will cure the unemployment evil.

Tom Mooney's case will be getting a hearing before the Senate Judiciary Committee soon and the chances are it may get to the Senate chamber if enough of you write the special committee urging them to report the Mooney freedom resolution out favorably.

SEARCHLIGHT

By
DONALD
J.
LOTRICH